

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'ESPAI PÚBLIC I AL DRET A UNA CONVIVÈNCIA PACÍFICA (PARCS, JARDINS I PLATGES)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 2 de novembre de 2023, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat per la manca de resposta municipal a la petició d'ampliar els espais de les platges destinats a la pràctica d'activitats lliures no organitzades, de caràcter esportiu o d'esbarjo.

La ciutadana havia presentat una instància, en data 19 de maig de 2023, sol·licitant-ho i adjuntant un manifest signat per 266 persones.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a **l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 10 de novembre de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 1 de desembre de 2023 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions que va dur a terme l'Ajuntament.

CONSIDERACIONS

1. Regulació dels usos esportius a les platges de Barcelona

L'ús esportiu és un dels usos més freqüents a les platges de Barcelona i el consistori té intenció de preservar totes les activitats esportives que s'hi fan, ja que és conscient que contribueixen a la millora del benestar i la salut de les persones, tant per la seva funció integradora i de cohesió social com pel foment d'hàbits saludables.

Així, el 20 de gener de 2023, amb l'objectiu de garantir la convivència d'usos a les platges i aconseguir que les activitats i els esports majoritaris es realitzin de manera respectuosa tant amb el medi ambient com amb totes les persones usuàries de les platges, es va publicar l'aprovació definitiva del Decret d'Alcaldia, pel qual s'estableixen les mesures de regulació i d'ordenació de l'ús esportiu de les platges de Barcelona, una vegada resoltes totes les al·legacions presentades durant la seva tramitació.

El Decret d'Alcaldia regula la pràctica de les activitats esportives nàutiques com són el surf, el surf de rem i el surf de vela, les activitats esportives organitzades per tercers, les activitats lliures no organitzades i la pesca, tant a la sorra com als espigons. S'estableixen així uns requisits i unes limitacions per dur a terme les activitats i els usos esportius en funció del període de l'any, diferenciant tres temporades: alta, mitjana i baixa, segons la intensitat d'ús de les platges.

Quant a les activitats esportives organitzades per tercers, tant les que suposin un aprofitament comú especial o privatiu de les platges en benefici propi, com les que siguin federatives o es corresponguin amb esdeveniments internacionals o d'interès de ciutat de caràcter extraordinari, han de sol·licitar permís i queden delimitades a uns espais específics a la sorra de les diferents platges. A més, en el cas que suposin un guany econòmic han de contribuir al manteniment de les platges mitjançant el pagament de la corresponent taxa municipal.

Pel que fa a les activitats lliures no organitzades, consten habilitades i senyalitzades les zones dedicades a activitats lliures d'esbarjo o de caràcter esportiu a les diferents platges. En aquests espais no hi ha restriccions horàries d'ús i tampoc cal demanar cap permís ni autorització.

Recordem que la Carta municipal de Barcelona (aprovada per la Llei 22/1998, de 30 de desembre), la Llei 1/2006 (de 13 de març, per la qual es regula el règim especial del municipi de Barcelona) i el conveni del Pla de gestió integrada del litoral habiliten l'Ajuntament per establir aquestes mesures de regulació i d'ordenació de l'ús esportiu a les platges.

També l'Ordenança sobre l'ús de les vies i els espais públics de Barcelona preveu l'adopció de mesures destinades a harmonitzar els usos i les activitats que es desenvolupen a la via pública, per tal de donar preferència a aquells que es corresponguin amb l'interès públic.

2. Desplegament i revisió de les mesures d'ordenació de les platges

En els darrers anys les platges de Barcelona han esdevingut un espai públic d'ús intensiu per una part important de la ciutadania i res no fa pensar que aquest ús intensiu disminueixi en un futur, ja que les platges representen una alternativa de gaudi a l'aire lliure molt atractiva per a les persones. Constitueixen un espai més a l'aire lliure on tothom pot socialitzar, practicar esport i altres activitats beneficioses per a la salut física i emocional.

Ara bé, aquest increment de l'ús de les platges contrasta amb la disminució constant de la seva superfície per causa dels temporals que, per desgràcia, es van succeint i que inevitablement produeixen una pèrdua important de sorra any rere any. Per aquest motiu, **els metres quadrats disponibles en els 5 quilòmetres d'equipament esportiu a l'aire lliure no són fixos i l'Ajuntament ha d'anar adaptant la superfície i la distribució dels espais aptes per a l'ús esportiu.**

En aquest sentit, es disposa de tota la informació pràctica i d'interès per a la ciutadania al portal web de les platges de Barcelona:

<https://www.barcelona.cat/ca/que-pots-fer-a-bcn/banys-i-platges/esport-les-platges>.

D'altra banda, **cada temporada de bany els serveis municipals s'encarreguen de revisar el funcionament dels espais establerts per a l'ús esportiu i quina és l'ocupació que en fan les persones banyistes**, ja que és sumament important observar quines són les dinàmiques d'ús de les platges i especialment de les noves zones proposades per dur a terme més activitats lliures, de forma no organitzada, abans de prendre qualsevol decisió que pugui perjudicar la convivència a les platges.

Així és que, durant la temporada de bany del 2023, s'ha constatat que les platges de Barcelona han tingut una afluència de 5,2 milions de persones usuàries, un 6% més respecte l'any 2022. Per contra, la pèrdua de superfície ha estat de 20.000 metres quadrats després dels recents temporals Ceiran i Domingos, fet que ha provocat perdre fins el 40% de superfície de sorra a la platja de la Mar Bella i un 44% a la de la Nova Mar Bella.

Quant als usos esportius, s'ha comptabilitzat que el 90% de les activitats esportives es van practicar a terra, entre les quals s'inclou el vòlei, el futvòlei, el tennis de platja, la calistènia, etc., i el 10% restant a l'aigua. De les més de 10.500 pistes esportives que s'han utilitzat durant el 2023, s'ha comprovat que un 16% s'han instal·lat fora de les

zones autoritzades. En aquest sentit, la Guàrdia Urbana de Barcelona disposa d'un equip de platges específic per a la temporada d'estiu que vetlla pel compliment d'allò establert al Decret d'Alcaldia.

3. Resposta a les peticions de la ciutadania

La ciutadana havia presentat una instància, en data 19 de maig de 2023, adjuntant un manifest signat per 266 persones, en què demanava que es modifiqués el Decret d'Alcaldia pel qual s'establien mesures de regulació i d'ordenació de l'ús esportiu a les platges de Barcelona, ampliant els espais que constaven a l'annex 4 del decret aprovat, o bé que s'elaboressin instruccions amb l'objectiu de permetre més activitat lliure esportiva.

En l'informe municipal facilitat se'ns ha fet arribar una còpia de **l'informe de resposta, signat en data 28 de novembre de 2023, a les propostes presentades pel col·lectiu Barcelona Beach Volei sobre les activitats no organitzades.**

En l'informe esmentat es fa l'anàlisi i la valoració de cadascuna de les propostes del col·lectiu que tracten sobre els temes següents:

- Plantejament dels espais
- Replantejament de les temporades
- Habilitació de nous espais
- Canvi de les xarxes públiques
- Manteniment i condicionament dels espais
- Monitorització d'activitats organitzades que no compleixen la normativa
- Millora de les infraestructures de les platges

D'altra banda, se'ns informa que anteriorment a la presentació d'aquestes propostes i després de la publicació del Decret d'Alcaldia, en dates 23 de febrer, 29 i 30 de març, 27 d'abril i 16 de maig de 2023, es van dur a terme diverses reunions entre les persones representants del col·lectiu d'esportistes que practiquen voleibol lliure i de forma no organitzada a les platges de Barcelona i diferents representants municipals.

En aquestes reunions es van tractar, entre d'altres afers, les propostes presentades posteriorment en el manifest, de les quals un 75% es van acceptar i un 5% restaven pendents d'estudiar. Per la qual cosa, només es van rebutjar un 20% de les propostes plantejades.

Així, atenent que en l'informe de resposta de data 28 de novembre de 2023 consta la justificació de l'acceptació o no acceptació de cadascuna de les propostes, així com les actuacions municipals realitzades, des de la Sindicatura de Greuges només podem fer incís en què **el termini de més de 6 mesos per facilitar una resposta formal a la petició de data 19 de maig de 2023 és excessiu.**

Recordem que **el principi de bona administració** inclou el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenti la ciutadania i de donar resposta a les sol·licituds que aquesta adreci a l'Administració. Així ho estableix també l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i l'article 53 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que menciona l'obligació de les administracions públiques catalanes de dictar una resolució expressa en tots els procediments i de notificar-la, en aquest cas, donant resposta a la instància presentada per la ciutadana.

4. Valoració municipal de l'escrit presentat

En relació amb les propostes efectuades pel col·lectiu ciutadà, s'ha arribat a les conclusions següents:

- Algunes de les zones actuals són molt dures per a la pràctica de l'esport, malgrat s'ha intentat esponjar la sorra.
- Existeixen alguns espais que habitualment estan lliures i que no interfereixen amb altres usos.
- Es podran substituir unes zones per les altres, sempre i quan el Ministeri per a la Transició Ecològica aporti la sorra corresponent, atesa la regressió de la superfície de platja.

D'acord amb aquestes conclusions, els serveis municipals han proposat:

- Reubicar la zona esportiva lliure de Sant Sebastià per evitar la sorra endurida actual.
- Ampliar l'espai de la zona esportiva a la platja del Somorrostro.
- Reubicar les pistes de la Nova Icària un cop acabin les obres de connexió del Port Olímpic.

Quant a la resta de propostes presentades en el manifest ciutadà, l'Ajuntament ens informa que:

- Es col·locaran les dues línies de xarxes de voleibol en temporada mitjana i alta.
- Es conservaran els pals de les xarxes instal·lades, però no es preveu canviar la xarxa ja que està homologada d'acord amb els estàndards de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- S'ha col·locat sorra a les zones esportives per garantir-ne el correcte funcionament i se seguirà fent en les properes temporades.

- Els pals de fusta de la platja del Bogatell s'han encoixinat com a prova pilot i cal avaluar amb el col·lectiu si han funcionat correctament. Se seguirà cercant altres opcions per delimitar els espais.
- No es pot posar més il·luminació, ja que les platges de Barcelona formen part d'un espai natural únic i fràgil limítrof amb el mar.

Finalment, s'exposa que la resta d'espais proposats per les persones representants dels esportistes de voleibol no s'han pogut acceptar de moment, atesa la pèrdua de superfície que estan experimentant les platges i la variabilitat dels usos que hi tenen lloc. No obstant això, **es continuaran reconsiderant els espais dedicats a la pràctica esportiva** en funció de les disponibilitats i variabilitats presents.

Ara per ara, coincidint amb l'inici de la temporada mitjana de bany, les activitats per a la pràctica d'esport lliure s'han limitat de nou als espais habilitats reservats a les platges de Sant Miquel, Somorrostro, Nova Icària i Bogatell, adaptats a la pèrdua progressiva de sorra. Tot i així, es mantindran sis zones habilitades per a la pràctica de l'esport lliure, que suposen 31 pistes que se sumen a les ja existents, 7 pistes de vòlei, 1 de futbol i 1 de corfbol. Es permet fer esport en aquests espais sense límit horari.

Atesa tota la informació exposada, la Sindicatura de Greuges considera que el consistori ha estat receptiu i accessible a les peticions ciutadanes per permetre més activitat lliure esportiva a les platges, tal com s'estableix en el Codi ètic i de conducta de l'Ajuntament de Barcelona amb relació als **valors de bona governança**.

Recordem també que la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta en l'article XXIII, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que **les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries**.

Aquests principis impliquen comptar amb una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, respectant els drets i interessos legítims de la ciutadania, i capaç de resoldre els problemes de les persones de manera àgil i eficaç.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació municipal està sent adequada quant al desplegament de les mesures de regulació i ordenació de l'ús esportiu**

de les platges per tal de garantir una convivència pacífica, i no s'observen indicis d'actuació municipal irregular que puguin conculcar els drets de la ciutadania.

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** que tramiti les modificacions oportunes en el Decret d'Alcaldia pel qual s'estableixen les mesures de regulació i d'ordenació de l'ús esportiu de les platges de Barcelona, per tal d'incorporar tots els canvis proposats que s'han acceptat.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.